

Unirea

ZIAR NAȚIONAL COTIDIAN

România Mare

a fost proclamată în adunarea națională dela Alba-Iulia, într'un uragan de aclamări și aplauze.

Oamenii și-au scos ceasornicul din buzunar, să fixeze clipa istorică: douăsprezece și cinci; unii se întrebau: pentru-ce nu se dau obișnuitele o sută una salve de tun?

Mandatarii neamului românesc din Transilvania și Ungaria, delegații Bucovinei, Basarabiei, expatriații noștri, toți au izbucnit în nesfârșite urale, când au văzut cu ochii „visul neimplinit” al atâtor milioane, pe cari destinul tiran i-a împrăștiat la cele patru vânturi, ridicând granițe volnice între frații de un sânge și de o lege.

Toată clădirea artificială, sprijinită pe minciună și baionetele jandarmilor, s'a năruit, ca un castel din poveste.

Legea firii a biruit asupra brutalității; civilizația a reușit să-și pună genunchile, pe pieptul hidrei feudale-militariste.

De-acum cărarea noastră e hotărâtă și nu mai e putere pe lume, care să ne poată abate dela ea.

Vom merge pe drumul nostru; vom pune umăr la umăr, și vom așeza flecare câte o cărămidă la grandioasa clădire a României-Mari, pentru care lucru, nepoții și strănepoții ne vor binecuvânta și în morminte.

Toate micile desbinări și certuri să amuțească. Suntem încă numai la începutul minunatei povești, și înainte încă multă și frumoasă mai este...

Să ne iubim ca frații și să nu urim nici pe cei ce ne-au împilat până acum, căci și ei au contribuit — indirect și involuntar — la sărbătoarea de acum, când au nesocotit etern — adevăratele cuvinte ale Scripturii: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă!”

Al. Ciura.

Unirea tuturor Românilor.

Adunarea dela ALBA-IULIA a proclamat într'un elan de însuflețire imenză, **unirea Ardealului și a părților ungurene locuite de Români cu ROMÂNIA.**

Oratorii festivi au fost dd. *Dr. Stefan C. Pop, Vasile Goldiș, Gh. Pop de Băsești, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Al. Vaida-Voevod și socialistul Jumanca.*

Poporul s'a prezentat în număr foarte mare, — **aproximativ 50-60 mii** — cu steaguri naționale, în cea mai perfectă ordine.

Oratorii separați au vorbit poporului de pe **4 tribune**: dd. *Episcop Cristea, Episcop Hossu, Dr. Vlad, Dr. St. C. Pop, Stefan Roșianu, Dr. Dragomir.*

Raport urmează.

Mobilizarea României.

Două manifeste.

I.

Ostași,

Ora mult așteptată de toată suflarea românească și în deosebi de voi, vitejii Mei ostași, a sunat în sfârșit, după lungă și dureroasă așteptare.

Trecerea trupelor aliate peste Dunăre ne impune ca o sfântă și patriotică datorie să luăm iarăși arma în mână, ca să izgonim împreună cu ele pe vrăjmașul cutropitor din țară și să aducem liniste populației asuprite.

Regele vostru vă chiamă din nou la luptă, ca să înfăptuiți visul nostru de atâtea veacuri: **Unirea tuturor Românilor**, pentru care în anii 1916-1917 ați luptat cu atâtea vitejii. Suflatele celor căzuți pe câmpul de onoare vă binecuvântează pentru această ultimă sfortare. Privirile credincioșilor noștri aliați sunt îndreptate cu dragoste și încredere spre Țara noastră și fiii ei.

Camarazii noștri de arme din

biruitoarele armate franceze și engleze cari vin în ajutorul vostru, cunosc vitejia voastră dela Oituz, Marăști și Marăsești.

Arătați-le, că timpul de așteptare nu a putut să slăbească brațul ostașului român. Frații noștri din Bucovina și din Ardeal vă chiamă pentru această ultimă luptă ca prin avântul vostru să le aduceți eliberarea din jugul străin. Biruința e a noastră și viitorul va asigura întregului Neam Românesc viață pașnică și fericită.

Înainte deci cu vitejia strămoșească!

Dumnezeu este cu noi!

(ss) *Ferdinand.*

II.

Români,

Când la 14 August 1916 v'am chemat la luptă pentru desrobirea fraților noștri, am avut credința neștrămutată că dreptatea cauzei noastre va birui și că izbânda va fi de partea puternicilor Aliați de care ne legăm soarta.

Deși nelvinse și însuflețite de cel mai bărbătesc avânt, arma-

tele noastre încunjurate de vrăjmași de toate părțile, prin prăbușirea Rusiei, au fost silite iarna trecută, să întrerupă lupta pe care Aliații noștri au urmat-o cu atâtea hotărâre și cu atâtea glorie.

Azi fiindu-ne iarăși cu putință să unim oștile noastre cu cele ale Aliaților, suntem datori să reintrăm în luptă alături de ei, pentru ca tot împreună cu ei să mergem la biruința definitivă care ne va aduce roadele întregi ale jertfelor și vitejiilor noastre.

Români,

Suferințele Neamului Românesc, atât de greu încercat, în cursul veacurilor, sunt pe sfârșite.

În clipa în care Aliații trec Dunărea și ne putem regăsi lângă ei ca să izgonim pe inamicul, care de doi ani incalce și jefuesc pământul strămoșesc, sunt încredințat, că veți răspunde chemării mele cu aceeași dragoste de țară și că România va vedea împlinindu-se visul de veacuri al neamului nostru: **Unirea tuturor Românilor liberi și uniți.**

O viață sănătoasă și puternică să asigure întregului popor român. Copiii copiilor noștri vor binecuvânta străduințele voastre și vor slăvi pe cei ce s'au jertfit pentru idealul neamului.

Cu Dumnezeu înainte!

(ss) *Ferdinand.*

„Alba-Iulia”.

Sub acest titlu a apărut un număr ocazional, ca organ al proclamării unității naționale.

Reținem cuvântul de salut, din fruntea foaiei:

Bine ați venit,

în sfânta cetate de slavă și durere a neamului nostru.

S'a trezit iarăși glasul amuțit de veacuri și, la chemarea lui fermecătoare, au început să răspundă sufletul neamului.

Ne-am deșteptat!!

Din umbra durerilor ferecate

se înalță azi chiotul de bucurie al Dreptății așteptate de o mie de ani.

»Cuprinde sufletele, dă codrilor graiu
»Și mișcă văzduhul în zare
»Răsună de larmă și luncă și plaiu
»Tresare sub glic Voevodul Mihaiu
»Se scoală și Ștefan cel Mare!»

E biruința!... biruința ce-a sosit, ce în sfânta Cetate ni-e dat să o cântăm. Și aici voim ca să frângem umiliința unui neam în genunchiat de o trufie obraznică, și să rupem lanțurile, în cari gemeau jertfele fără de număr. Astfel pretinde dreptatea! Ne-o cere cenușa lui Horea.

Voința națională, care cu atâta putere svăcnește astăzi în toate păturile societății românești, în cele de sus ca și în cele de jos — ba poate în cele de jos mai mult ca în cele de sus — e chemată să arete, că ceace Mihaiu Viteazul a înfăptuit numai pe o clipă, noi avem să înfăptuim pe o veșnicie.

Când un neam întreg gândește un singur gând și inimile a milioane de oameni palpită de o singură simțire — oare este putere omenească, care să-i poată sta împotriva?

Chiar de-ar fi o astfel de putere vrăjmasă — înaintea voinței suverane a milioane de suflete înfrățite într'un cuget și o simțire trebuie să se închine.

Mândră Cetate! Spre Tine se îndreaptă acum sufletul neamului nostru întreg, mănât de conștiința, că zidurile tale istorice au fost sortite de Dumnezeu și acum ca și altădată, ca din ele să răsună glasul biruitor al dorințelor românești. Deschide mormintele eroilor să vină între noi, ca împreună să împletim melodia cântecului de eliberare:

»Zădarnic cercat-au dușmanii la noi
»S'oprească destinele sorții.
De-acuma împreună cu noi
Trăi-vor de-apururi și morții...

La Je sais mon histoire și

Cele 26 comitate române.

Cerute de consiliul român cele 26 comitate, când a pertractat cu ministrul de naționalități Jászi Oszkár, ca să treacă la imperiul nou român — recunoscut acest drept și de Jászi în urma faimoasei rescripte a secretarului Lansing, referitor la evangelia lui Wilson — că toate popoarele primesc liberă dispunere de orânduire națională. Dl ministru Jászi zice că în cele 26 comitate cerute de consiliu sunt locuitori 6,841,000 și din aceștia români ar fi 2,393,000 adică nu chiar 1/2 din populație.

Ministrul se vede că de când ocupă portofoliul ministerial — honores mutant mores — nu e ziaristul și profesorul cel vechiu, căci apucă și dânsul pe coarda șovinismului.

Uită că statistica maghiară e cea mai falsificată din lumea întreagă, aceasta o știe Europa și lumea largă.

Venind vorba de Ardeal și de români, Károlyi premierul a zis generalului D'Esperay:

»Permite-mi, mon general, majoritatea Transilvaniei e maghiară».

Răspunde mon general ironic și drept:

»Știm cum vă fabricați voi maghiarii, cunosc apucăturile statistice voastre».

»Știu! Secuții! despre aceștia ne vom îngrijii noi!»

Deci ministrul Jászi știind despre toate acestea a făcut o enunțatie imprudentă politică și statistică vorbind de numărul populației a celor 26 com. vindicate pre imperiul român. Conced, pe acest teritor locuiesc 6,841,000 de oameni, dar unguri și celelalte naționalități laolaltă nu fac suma de 3,900,000.

Ministrul Jászi oferă automobile să mergem la fața locului să ne convingem de adevăr; e osteneală superfluă, că majoritatea o fac români.

Nu trebuie automobile, mergem cu lampa lui Diogenes și se va convinge că ce a zis rău a zis.

Orașul M.-Oșorheiu cu 32,000 loc. din cari 2 mii români, 15 mii jidani restul unguri.

Orașul Cluj cu 50 mii de loc. cari sunt români 10 mii, 20 mii jidani, restul unguri.

Mai câteva orașele din cele 3 com. secuști unde sunt și români în minoritate; toate aceste puțin ponderează.

Brașov 1/3 români, 1/3 unguri, 1/3 sași.

Sibiu cu 40% români.

Aradul cu 10—15% români.

Oradea oraș din care 5—8% români, jidani însă 40%.

Acum să revenim la numărul de 6,841,000 și să facem subtragerile adevărate.

Din aceștia sunt:
Sași 200,000
Unguri curați cu Secuții 541,000
Jidani 90,000
total . 831,000

adecă neromâni sunt cifra de sus, subtragem din suma totală rămâne populație cu graiu românesc la 6 milioane.

Deci, Dle ministru, nu 3 ci 6 milioane suntem în cele 26 comitate vindicate de imperiul român pe baza lui Wilson.

Aserțiunea mea o bazez pe statisticele comunelor unde s'a făcut numărare de suflete la dispoziția consistoarelor metrop. de cele 2 biserici naționale.

Preoții noștri blânzi și dreți dela sate nu știu falsifică statistice.

Ca o dovadă mai eclatantă pentru adevăr aclud mapa după naționalitate română, scoasă din

Atlasul mare german Andrees (Allgemeiner Handatlas).*)

Anul apariției 1904. Locul tipăririi Bielefeld und Leipzig.

Acest atlas universal s'a făcut deci înainte de rebel și nu a avut în vedere se favorizeze pe români tocmai la încheierea păcii universale.

Acest atlas îl pune la dispoziția ambelor părți litigente.

Ar fi bine să-l folosim și la conferința de pace.

Vă rog a privi această mapă minunată, unde sunt înșirați toți românii uniți: cei din Basarabia, Bucovina, Ardeal, Ungaria, România, Moldova.

Priviți vă rog marea cea mare română, unde sunt insule mici de secuți unguri și sași. Se vede că ministrul Jászi a uitat când toată ziaristia maghiară strigă unisono în gură de șarpe: »Să ținem laolaltă strâși, căci suntem prea puțini și ne pierdem cu totul, ne scufundăm pe veci în marea valahă, ce ne incunjură de tot.»

Socot a face servioiu bun neamului meu ce mult a suferit 1000 ani, când scriu aceste adevăruri, cari nu se pot nici combate nici negă.

Trăiască unirea tuturor celor cu graiu român, bazată pe Evangelia lui Wilson!

Alexandrescu.

*Nota Redacției. Clișeu cu harta nu ne-a sosit încă. Publicăm articolul și fără clișeu, ca să nu-și piardă actualitatea.

Țeară săracă, țeară năcăjită țeară bogată, țeară fericită.

De: Dr. Sever Dan.

(Sfârșit).

Industria și comerțul? — și aci e strein, (ovreesc) și acolo e strein (german, anglez, american), Ce să mai adaog? Știe toată lumea: în comerț, ca și în industrie, ovreul lucră cu »speculă» și cu marfă proastă. (Sunt vestite »hazai gyártmányurile») Anglo-americo-germanul ține ceva la cinstea comercială, își dă osteneală să producă marfă din ce în ce mai perfectă, își bate capul și cu instituțiile sociale ale muncitorimei. — Firește, idealul nostru industria și comerțul românesc, rămâne!

»Moravurile» publice? — Atâta beție, cartotorie, dragoste nelegiuită, nu cred, că mai găsim pe rotogolul pământului. Slujbașii venali și trândavi, lipsă de patriotizm adevărat (arivismul tricolor nu e iubire de patrie, o concepție cetățenească total despoiată de altruism, de solidaritate, — sunteți încântați de moravurile publice în Ungaria? Mo-

rala individuală și familiară? — Desigur nu-i ideală în România. Da, avem mult de îndreptat. Însă mai trebuie oare să zugrăvim în colori vii spoiala maghiaro-semită din orașele Ungariei, sau să facem statistica căsătoriilor între baroni și bucătărese din curțile boeresti maghiare — ca să ne convingem, că nici în privința aceasta România nu e mai rea decât Ungaria?! Clasa cultă maghiară e de o lăcomie și nepăsare fără seamăn. Pató Pál ur, al lui Petöfi e și azi tipul »domnului» maghiar. Cătră el se asociază — egal la număr, covârșitor în manifestare! — Vázsonyi Vilmosul »genial», »european», măgulitor de slăbiciuni, perfid, fără conștiință și fără frică — față de cei mai slabi.

Când vrem să judecăm moralul public sau particular din România, nu trebuie să ne luăm după figurile deia »Herculesbad», nici după oratorii Expoziției Naționale. Este și în România o seamă de oameni tăcuți, muncitori, sinceri, — după rânduiala lui Carlyle. Numărul lor, har Domnului, sporește pe an ce trece!

Să nu mai aud pe nimenea, că în România sunt stări mai mizerabile, decât la noi!

Extra Hungariam non est vita...

Sârbii, croații, germanii austriaci, cehii, rutenii, toți își vor lua partea lor din Ungaria. Va rămâne o Ungarie între Dunăre și Tisza plus câteva comitate din jur.

Ce va avea Ungaria asta?

Latifundii uriașe, episcopii catolice grase, ovrei mulți-mulți.

Sărăcie lucie!

Ce va avea România tuturor românilor?

Cărbune, petrol, benzină, aur, sare, fier, păduri seculare, bucate și vite ca în poveste.

Ungaria e închisă hermetic, de cătră lumea mare. România are litoralul dobrogean și basarabean!

Ungaria are să ispășească păcate grele față de antanta, Generalul Franchet d'Esperay de pe acum a silit Ungaria să-i dea 3000 de bărbați pentru repararea căilor ferate sârbești — sclăvia îmbrăcată în formă legală. — România așteaptă răsplata dela antantă, și va primi-o. În comerțul internațional i-se vor face o grămadă de înlezni.

Ungaria e înglodată până'n gât în datorii. România relativ, și-a păstrat finanțele destul de intacte.

Ungaria e în plină anarhie. România e liniștită și mândră. Poftiți, alegeți!

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.

Redactor: Ovidiu Hulea. — Administrator: Nicolae Negruțiu.